

VÄNNER I TENNESSEE WILLIAMS-FESTIVAL

Magnus Florin, Cay Bond och Elin Klinga samtalade på scenen.

DRAMATENS VÄNNER deltog i Tennessee Williams-festivalen och inledde söndagens program med ett samtal om kvinnorollerna i den aktuella pjäsen *Mannen i ormskinnsjackan*. **Cay Bond** samtalade med **Elin Klinga** och **Magnus Florin** på Lilla scenen.

Tennessee Williams uppmärksammas under festivalen, inte bara på scenen, där många program belyser hans konstnärskap utan även på Filmhuset och i Sveriges Radio.

Magnus Florin tecknade en bild av författaren Tennessee Williams och människan Tom Lanier. Den blyge och osäkre Tom böt namn och födelseår som 20–25 åring och blev den uppskattade författaren Tennessee Williams som ville synas och uppmärksammas.

Bakom den fasaden fanns fortfarande osäkerheten och missbruket av alkohol och droger. Barndomen var oharmonisk med en hård, spritmissbrukande pappa och en mamma som försökte hålla skenet uppe av den lyckliga sydstatsfamiljen. Mycket från familjelivet återkommer i hans dramer, framförallt systemen som var psykiskt labil och som efter många års behandling slutligen lobotomerades. Hon finns som **Blanche** i *Linje Lusta*, **Maggie** i *Katt på hett plåttak* och **Eva Temple** i *Ormskinnsjackan*.

Männen i hans pjäser är ofta skildrade i grova drag, fokus är satt på kvinnan som vill betyda något för någon. Samhället beskrivs som

det intoleranta Söderm med rasföljelse och överklassdominans. Huvudpersonen i *Ormskinnsjackan*, **Xavier**, lynchas av mobben, kanske byns kvinnor, kanske Ku Klux Klan. Intressant är att pjäsen skildrar kvinnans begär till mannen, inte tvärtom.

Bara i mötet med en annan kan man få vetskap om vem man egentligen är tycker Elin Klinga. Sexualiteten är ett styrmedel och alla har åsikter om dess betydelse, om skuld och tabun. Tennessee Williams tog intryck av **Strindberg** och man kan se tydliga influenser från *Brända tornten*.

Tennessee Williams blev betydelsefull under ett 60-tal då **O'Neill** under flera år skrev på *Lång dags färd mot natt* och **Arthur Miller** hade tystnat. Hans stora verk var *Glasmeneriet* och *Linje Lusta*, de många pjäser han skrev senare blev inga framgångar. Under flera år var han också verksam som manusförfattare i Hollywood när flera av hans verk filmatiserades.

Förhållandet mellan man och kvinna såsom det skildras i Tennessee Williams pjäser har stor betydelse fortfarande.

Odd har ordet ...

VÅR KONFIRMATIONSPRÄST tittade oss djupt i ögonen och citerade den store psalmförfattaren, som så klokt skrivit: *en liten tid vi leva här, med mycken möda och stort besvär.* Några i gruppen nickade instämmande men fick strax veta att det visst inte var någon psalmist det gällde, utan istället två versrader ur *Hej tomtegubbar.*

Ett brett leende spred sig över prästens ansikte och vi konfirmander log tillbaka när vi förstod att han skojat med oss. Den högtidliga och nervösa stämningen var som bortblåst och vi kände alla att det skulle bli en fin stund tillsammans. Ett leende betyder som bekant mycket och är den i särklass kortaste vägen mellan två människor. Något att tänka på, speciellt i dessa bråda tider.

Höstens aktiviteter lägger vi nu till handlingarna och det har på olika sätt varit en speciell säsong, inte minst vad gäller arbetet i Dramatens Vänner. Man kan med fog påstå att vi både breddat och förändrat verksamheten en hel del. Teatercaféerna har visserligen fortsatt på vanligt sätt, teaterresan genomfördes som traditionen bjuder och medlemstidningen kom ut som tidigare.

Ett par andra aktiviteter var emellertid nya såväl till form som innehåll. Vännerna inbjöds i september till en förhandsvisning av filmen *Önd tro* med efterföljande samtal med regissör och författare och helt nyligen besökte vi Bonniers Konsthall och fick två initierade visningar av utställningen *Scenväxlingar*, som är ett spännande samarbete mellan Konsthallen och Dramaten&. Detta är goda exempel på den programmässiga förnyelse som just nu sker beroende på att Dramaten också förändrat en del av sina evenemang sedan tillkomsten av Dramaten&.

Detta gör att de traditionella seminarierna inte dyker upp med samma regelbundenhet som tidigare i våra program, även om de naturligtvis kan förekomma emellanåt. Det blir istället fler programpunkter i andra former och med annat fokus. Ibland kan detta ske i samarbete med Dramaten&, som vid den speciella 50-talsfestivalen i oktober kring bland andra Tennessee Williams författarskap, samtidigt som vi fortsätter med egna satsningar som t.ex. **Kristina Adolphsons** fina läsning av Strindbergs brev eller det heta samtalet med **Gösta Ekman** nu senast i november.

Det är roligt att flera av er både noterat och apostroferat den stegvisa förnyelsen. Det glädjer oss att många verkar vara med på noterna. Anmälningarna till de olika evenemangen talar sitt tydliga språk.

Så ser vi alla fram emot ett nytt härligt teaterår såväl på Dramaten som i vänföreningen. God Jul och Gott Nytt År!

↳ Odd Zschiedrich

KOSTYMATELJÉN I RAMPLJUSET

"Då fantasin flödar och ibland rinner över, är det en fantastisk tillgång för regissör och kostymtecknare att känna sig trygga i kostymateljéns skickliga händer."

Raderna ur motiveringen till Dramatens Vänner årsstipendium blev inledningen på Cay Bonds intervju av **Christina Lilja-Sundin** och **Kerstin Jeppson** från Dramatens kostymateljé. Christina är damtillskärare och Kerstin är herrskräddare och dam- och herrhattmakare. Intill caféscenen ställde "chefen" **Kalle Ottoson** upp fyra provdockor. De var klädda med dräkter från *Petter och Lotta*, **Jonas Bergströms** kostym från *Muntra fruarna i Windsor*, **Irène Linds** speciella morgonrock från *Jungfruleken* och en elegant festklänning från *Jane Eyre*, för att visa upp hur olika dräkter som kommer från ateljén kan se ut. Och för vår del var de kopplade till olika historier.

Beskrivningen av hantverket började med att de visade hur arbetet växte fram från kostymskisser till ett färdigt plagg och hur alla

med gemensamma krafter försöker tolka en första skiss och sedan förverkliga den. Man gör mönster, letar material, färgar, patinerar, skär till materialen, syr, gör smycken, skor, hattar. Ett "stödlager" måste läggas till närmast kroppen för att plagget ska tåla slitaget.

I stort sett allt kan skapas av en ateljé som består av tjugo personer. Plaggen provas på skådespelarna endast två gånger. De arbetar med att producera till fem eller sex pjäser samtidigt. Med en tånjbar budget där man tar och ger beroende på tillfälle.

Dramaten har haft egen kostymateljé i över 60 år. I begynnelsen fick skådespelarna bekosta sina dräkter själva, då syddes de oftast i Tyskland.

Men hela arbetsprocessen har förändrats på teatern. Alla är mer delaktiga i det hela, en öppen kommunikation finns alltid. Man arbetar mycket nära kostymören, men det finns även plats för egna tolkningar. Det viktiga är att det ska bli rätt och att skådespelarna känner att det blir rätt. Dräkterna har fått ett helt nytt värde.

Sedan fortsatte Christina och Kerstin med att visa på exempel från sin verksamhet. De visade skisser av bland andra **Lennart Mörk** och **Peder Freij** och sedan hur resultatet blev. Hur man bygger upp tjocka magar med högtalarvadd, förändrar hattars profil med någon millimeter som förhöjer istället för att förlöjliga. Irène Linds morgonrock i *Jungfruleken* som skulle falla på ett visst sätt och bara har två sömmar. Materialen hittar man överallt, husets elektriker eller byggvaruhuset får bistå med stoff allt som oftast.

Ingmar Bergman kommer naturligtvis på tal. Han var så kunnig och det var roligt med en sådan respons. Och han såg allt, minsta träckelstygn som var kvar. Hans favoritplagg, en midjekorsett, skickades runt bland Vännerna. Den hade sytts till kvinnorna i dansscenen i *En Vintersaga*, som enligt Bergman hade för dålig hållning innan korsetten kom till.

Det var en fantastisk intressant timme vi fick njuta av tillsammans med Christina och Kerstin. De hade verkligen ansträngt sig för att visa upp allt vad kostymateljén kan åstadkomma och berättade lustfyllt och initierat om alla upplevelser, möjligheter och resultat som ett hantverksarbete på Dramaten ger.

↳ Ebba Wachtmeister

Kerstin Jeppson och Christina Lilja-Sundin på Dramatens kostymateljé.

DET VAR ALLDELES SJÄLVKLART ATT JAG SKULLE BLI SKÅDESPELARE!

Odd Zschiedrich och Alexandra Rapaport trivdes tillsammans.

– **NÄR JAG SOM MYCKET UNG** jobbade som frukostvärdinna på Berns stod jag och såg ut över Berzeelii Park mot Dramaten och tänkte: Där ska jag snart stå och titta över parken mot Berns i stället. Det är **Alexandra Rapaport**, vår hemliga cafévärdinna i oktober, som berättar. Vår ordförande **Odd Zschiedrich** intervjuade i ett samtal som kom att handla mer om att vara skådespelare och människa än om enskilda prestationer i hennes karriär.

Och hon fortsätter:

– Nu är jag fast anställd här sen förra våren. Jag får arbeta på Sveriges bästa teater, jag får ta tjänstledigt om jag vill och för mig som inte klarar av att vara borta från familjen för mycket är det en fantastisk trygghet och nästan för bra för att vara sant.

För mig är teatern inte allt, även om teatern lätt kräver det. Min generations kollegor är tjänstlediga, vabbar (är hemma med sjukt barn) och annat sånt, som den förra generationen inte hade en tanke på.

– Så teatern kan inte bli en drog för er?

– För en del är det säkert så. Vårt yrke bygger så mycket på drömmar och längtan och man är alltid rädd att bli obekvämt på sin arbetsplats eller bortglömd.

Och många har en brist i sitt liv. Om man blir skådespelare syns man och får kärlek om man gör bra ifrån sig och är man jagsvag får man kanske ett tomrut fyllt genom att se sitt namn på löpet.

Jag har **Elmer**, 3 år. Han har ändrat mitt liv, men jag var 36 när jag fick honom så jag visste dock ganska väl vem jag var.

– Och arbetsmiljön för övrigt på teatern?

– Det har också blivit bättre den senaste tiden, även om det fortfarande råder en viss ojämlikhet i hur mycket plats man får ta. Det finns en tradition att en del, företrädesvis manliga stora egon, gärna med missbruksproblem, får bete sig hur som helst. Man kan faktiskt vara ett stort geni och ändå samtidigt en god människa!

Och med **Marie-Louise Ekman** som chef har det blivit ett nytt tilltal. Hon är mycket mån om att alla ska trivas, hon är nyfiken och öppen för idéer på ett sätt som jag inte är van vid och hon öppnar teatern mot en yngre publik.

Jag gick förbi ett gäng ungdomar en dag på väg till jobbet och hörde: "Var ligger den där Dramaten, jamen det är ju här, där är den

där varma tanten."

Det är dom som är vår framtida publik!

– Teatergenombrottet kom med *Elektra* på Uppsala stadsteater. (Mycket bra! skrek någon i cafépubliken).

– Ja, det var underbart att få arbeta med teater som gör skillnad! Vi gjorde mycket research, hade många samtal med muslimska mödrar och ungdomar. Under en föreställning på Fryshuset blev det nästan lynchstämning efter en våldtäkt på scenen, killar kom fram efteråt och sa "Det är ju min historia ni berättar!" Den handlar ju om hedersmord. Det var en originaltext som fortfarande gäller.

– Hur arbetar du med en roll, lever du dig in i personen du ska göra på scenen?

– Jag är lite lat och tror att mycket jobbar för sig själv om man låter det vara. Det finns en risk att man jobbar sönder en karaktär. **Eliza** i *Pygmalion* var kul.

Det var mycket tekniskt, med kroppsspråk och dialekt och jag var mycket medskapande där. Det var en tuff repetitionstid, men också roligt. Ibland var det nästan för roligt.

Många menar att den handlar om utanförskap. Bland annat. Det är ett svårt begrepp som jag aldrig riktigt har förstått. Alla är alltid ensamma och alltid utanför på något sätt. Eliza var inte i underläge, hon betraktade och värderade **Higgins** och hans stroppmanér.

– Du gjorde ju också bra ifrån dig som **Sophie Elkan** i TV-teaterns pjäs om *Selma Lagerlöf* 2008.

– Vi fick mycket kritik för den serien, för att vi skildrade Selma Lagerlöf inte som författarinna utan som en sexuell varelse. Sorgligt att folk var så upprörda. Så platt att uppröras över det på 2000-talet! Det kändes lite sippt och tråkigt.

– Så har du filmat i Sandhamn?

Ja, **Viveca Stens** bok *I de lugnaste vatten* spelade vi in förra hösten. Den kommer i TV4 nu före jul och är omdöpt till *Morden i Sandhamn*.

– Vad sker nu närmast?

– Vet inte. Jag är ju fast anställd, vi får se.

Sa Alexandra Rapaport och log hemlighetsfullt.

EN FANTASTISK TIMME MED GÖSTA EKMAN

HERDIS MOLINDER SKULLE VARA samtalsledare men fick knappt en syl i vädret. Hon föreslog humorn som röd tråd och gav publiken upp-giften att fråga ut **Gösta**. Och humor blev det – rakt igenom. Gösta bjöd verkligen på sig själv – sin levnadshistoria, sina minnen, sin plastik och sina olika samarbeten. Hans oefterhärmliga humor förgyllde vår lördag!

Föreställningen drog igång med att han just kom från ett Släpp! Bok-förlagens releasepartyn heter numera Släpp! Och Gösta har just Släppt sin bok *Gösta Ekman – farbror som inte vill va' stor* som Klas Gustafson skrivit. (Se våra Boktips).

Efter frågan om Gösta trodde det tillhörde det genetiska arvet att bli en bra skådespelare, fick vi en slingrig levnadsbeskrivning, utifrån morfar, över mamma **Agnetas** och pappa **Hasses** snabba äktenskap med fyra barn ("champinjonodlingen som **Kar de Mumma** kallade oss") som föddes på fem år ("vad gör man annars under ett krig") och ett varierat liv med allt från husa till betjänt med skärmmössa. Mamma Agneta var konstnärinna och var upptagen av allt möjligt. Pappa Hasse var aldrig hemma, "vi fick inte så mycket för-äldrar när vi var små". Ett visst allvar sprider sig över Göstas ansikte när han erkänner hur påverkad han blev av sin barndom och att han inte delar samma upplevelser som sina bröder. Alla upplevde den på olika sätt.

Gösta var en konstnärssjäl. Han ville bara skriva, måla, komponera och spela. Vilket hans mamma uppmuntrade, men alltid med ett överdrivet läge som inte passade den blyge Gösta. **Hasse Ekman** kom i alla fall att påverka hans bokintresse genom att skänka staplar av lämplig litteratur.

Så småningom kom vi in på morfar, baron **Carl-Gustaf Wrangel af Sauss** i Skåne. Han var en strålände entertainer tydligen och lite av mannen som gjorde som det föll honom in och det fanns en räckta historier om honom. "Polisen hade stannat hans bil för att han körde för fort. Det här gick nog över 100 km min herre. Nej nej, mycket fortare konstapeln det gick minst i 120". **Fritiof Nilsson Piraten** har själv berättat fler för Gösta.

Någon från publiken underströk att mormor också var en för-tjusande människa med massor av humor. Och då kom Gösta till historiens clou. Det var just det. Lika mycket humor och teatertalang fanns det på mammas sida, så det fanns mer än det ekmanska teaterarvet om man uttrycker det så.

Göstas teaterliv började som regiassistent på Skansenteatern 1956. Tre år senare sökte han in vid Dramaten men sprack i tredje provet – mest för konkurrensen av sina begåvade teaterkolleger. Viktor Sjöström lär ha fått ett skrattanfall när han hörde att Gösta

tänkte bli skådespelare.

Någon i publiken bad honom berätta om **Hasse och Tage**. "Det är ingen lätt historia. Vi arbetade ihop i över 20 år. Det var en otrolig tid som började med *Gröna hund*. En operativ metamorfos

för underhållningslivet med en lekfullhet och medvetenhet, framför allt politisk, som aldrig gjorts tidigare. Det var nog Beppe Wolgers som pekade ut mig för Hasse och Tage och vårt gemensamma arbete började med *Hälligång* på Berns.

Gör man något framgångsrikt på scen beror det nog på den allmänna sammanhållningen. Vi sågs alla i sminket och vi umgicks. Hasse, Tage och jag tillsammans med våra fruar startade ju en Amnestygrupp tillsammans 1967 och job-bade med det i många år.

Vi var ett samspelt gäng som kläckte alla idéer ihop, vilket är ett sällsynt kapital att kunna arbeta med någon på det sättet.

På frågan om vad som varit roligast att arbeta med svarade Gösta lite resignerat "att det är nog den vanligaste frågan jag får... och jag har ju så svårt att fördra mig själv". Men han ser nog det oannonserade pausprogrammet *Papphammar* som utvecklades till en hel film, där han dessutom gjort musiken, som det roligaste. Och den egna filmen *Morrhår och ärtor*. Särskilt med "den ljuvliga **Maggan Krook** som både fick bitar av mamma och farmor".

Herdis frågade om hans insats i *Ägget är löst* som vattenvarelse och en lång berättelse kom om hur det varit att spela in detta under tre höstveckor i olika vattendrag i Skåne och hur han lidit och som slutade med att inte en sekund av detta kom med i filmen.

Gösta nämnde även *Picassos äventyr* som en av sina idéer som blev av och hur svårt spanjorerna hade att förlåta svenskarna för att förvanska en karaktär så grundligt.

När Gösta så äntligen nådde pensioneringen blev han tillfrågad av Teaterhögskolan om han inte ville ta en master-klass. Det ledde i sin tur att han tog ett master-år som professor Papphammar för "Den skrattretande teatern".

Efter det fick han erbjudandet att regis-sera Hantverkarna på Dramaten och eftersom det var nästan 50 år sedan han började där tyckte han att det skulle vara intressant att se hur arbetet är i verkligheten. Och det blev oroligt och sömnlöst. Men "übung macht der meister". Sedan fortsatte det med att **Johan Rabaeus** ringde och sa att de behövde assistans med Den girige...

–Men nu är jag väldigt glad att jag ska få återta min pensionering, jag har liksom knutit ihop säcken, säger Gösta Ekman och tackar oss innerligt för att vi har lyssnat.

VÄNNERNA I BONNIERS KONSTHALL

DET VAR ETT LYCKAT BESÖK på Bonniers Konsthall och utställningen *Scenväxlingar* med dess möte mellan konst och teater och som görs i samarbete med Dramaten&. Vi var ett femtiotal vänner som fick en intressant presentation av olika unga internationella konstnärers intresse för konsten och teatern.

Som **Ylva Oglands** marionettdocka i modell och i aktion på Dramatens stora scen. Eller **Miriam Bäckströms** rolltagande spegelporträtt. Och **Inci Eviners** datavideo om Mellings 1700-tals gravyr *Harem* där kvinnorna förbyts till aktiva roller. Och **Ragnar Kjartanssons** melankoliske man som sjungande upprepar *Sorrow conquers happiness* på video i ett rum klätt i rosa satin.

Flera av dess installationer har följts upp med olika performances på Dramaten. Som ett *Kammerspel* av **Thérèse Brunnander** och **Rikard Lekander** utifrån Kjartanssons verk. Och performanceverket *Berömda dödsfall* ur den europeiska litteraturen av **Pablo Bronstein**. Samt andra samtal mellan konstnärer, författare och skådespelare.

↳ *Ebba Wachtmeister*

På bilden syns fr.v. Sofi Lerström, som tillsammans med Helena Seth längst till höger driver Dramaten&, mellan dem konstnären Ragnar Kjartansson från Island och skådespelerskan Thérèse Brunnander.

ANNA KARENINA I UPPSALA

OKTOBERDAGEN INLEDDES MED bussresa från centralen. Solen sken och höstfärgerna lyste.

Vi började stadsbesöket med en guidad visning på Museum Gustavianum. Museet är inrymt i Uppsala universitets äldsta bevarade byggnad med den Anatomiska teatern på taket. Guiden berättade om Bruno Liljefors och visade en del av hans tavlor, som hänger i museet.

Det Augsburgska konstskåpet beskådades. Detta skåp överlämnades till Gustav II Adolf som gåva efter hans intåg i Augsburg den 24 april 1632 och har fascinerat sin omvärld alltsedan det stod färdigt. Skåpet är till större delen fanerat med ebenholts och kan med hjälp av en sorts kullager roteras. I lådor och fack samlades konst och föremål av allehanda slag som visade på bildning och välstånd. En låda som kunde omvandlas till en trappa gjorde att man lättare kunde komma åt skåpets övre delar. De många föremålen kunde studeras vid det hopfällbara bord, som förvarades i underredet. En liten kudde fanns att vila armen på om arbetet blev tröttande. Skåpet är 240 cm högt och 120 cm brett.

Efter visningen promenerade vi till Bror Hjorts Hus. Vi fick guidning om Bror Hjorts arbete som både skulptör, tecknare och målare. Innan dagens teaterföreställning fick vi tid för egna aktiviteter. Flera av oss tittade på Uppsalas nybyggda konserthus, som jag tycker är en vacker byggnad, men meningarna om detta är tydligen delade.

Utsikten från den översta våningen kan nog ingen i alla fall klaga på, den är fantastisk med vy över hela staden och dess omgivning. Premiären av *Anna Karenina* av **Leo Tolstoj**, regi och bearbetning av **Linus Tunström** på Uppsala stadsteater, gjorde dessvärre många av oss besvikna. "Lite rörig, berörde inte" var några kommentarer.

Den trevliga middagen på restaurang Peppar Peppar efter föreställningen var däremot en fullträff. Maten var jättegod och vi hade givande diskussioner om både teater och annat. Hemfärden med tåg gick snabbt och bra.

Förväntningarna är stora när vi skall på teaterresa och Herdis och Birgitta gjorde oss inte besvikna. Stort tack till er för en mycket trevlig och välarrangerad resa.

↳ *Ulla Jahlén*

Anna Karenina på Uppsala Stadsteater. På bilden: Peter Viitanen, Bahar Pars, Jakob Hulcrantz Hansson och David Rangborg. Foto: Mats Bäcker

EN SANN HÖGTIDSSTUND

SÅ SA EN AV DE över hundra medlemmar som mycket nöjda lämnade Målarsalen den 8 november, efter att ha hört **Kristina Adolphson** berätta om **August Strindberg** och om hans äktenskap med **Harriet Bosse**. Harriet hade som 22-åring gift sig med den 51-åriga August Strindberg, ett äktenskap som varade endast tre år men gav upphov till många kärleksfulla, olyckliga, rasande och ömsinta brev från August.

Kristinas pappa **Edvin Adolphson** var senare gift med Harriet Bosse och diktarens brev till henne förvarades i Harriets och Edvins gemensamma bankfack, något som kom att bli en av anledningarna till deras skilsmässa. Kristina berättade den och många andra historier och läste ur breven samtidigt som hon kommenterade dem. En dryg timmes lödig underhållning och "som vanligt ett alldeles utmärkt program" som en annan av vännerna uttryckte sig.

↳ *Monica Simonsson*

HERDIS + KRISTER = SANT

KRISTER HENRIKSSON FICK TROLIGTVIS den längsta applåden hittills, när han gjorde entré som överraskningsgäst på novembers teatercafé på Elverket. **Herdis Molinder** intervjuade. De båda hade inga problem med kontakten. Hon fick honom att berätta om sitt ursprung. Fiskarsonen från Grisslehamn, som inte fick följa med pappa ombord för enligt sägen är alla Rospiggar rädda för vatten, så även hans föräldrar. Så var det med det!

Det var läkare han ville bli, så när Herdis då undrade hur Krister kommit på teater och bestämt sig för att bli skådespelare, berättade han att den första lusten han fick för teater var genom den anrika TV-teatern. Där spelade ofta **Margaretha Krook** som han beundrade. Hon råkade ha en väninna som bodde i Grisslehamn och en dag kom de båda kvinnorna till fiskaren för att handla och Krister fick hennes autograf, vilket var stort för denna lilla pojke. Detta möte kom Margaretha Krook dessutom ihåg när de mycket senare sågs på Dramaten. Krister som ville bli läkare, tänkte först spela teater, för läkare kunde han bli sedan, tyckte han.

Han sökte till teaterhögskolan i Malmö 1969 och kom in på sitt uppspel av **Bernard Shaw's John Bull's other island**, en komedi om Irland. Sedan följde en tjuugoårsperiod på Stadsteatern där han slog igenom med *Peer Gynt*.

1993 kom Krister till Dramaten där han blev oerhört uppskattad. Trots att han älskar teatern hävdar han att han inte är en skådespelare som har lätt för att stå på scen. Krister jämför med en kvinnas förlossning: – Jag måste ju komma igenom värkarna! Han menar att den dagen man kan rollen och inte ens är nervös när man går in på scen då skall man sluta. Men å andra sidan, ju äldre du blir som skådespelare, kan du bara bli bättre, bara du får vara klar i huvudet.

Krister Henrikssons karriär har varit omfattande. Han har spelat mycket TV-teater, som han fortfarande tycker är fantastiskt samt filmer och TV-serier. Han fick en Guldbagge för sin medverkan i **Lisa Ohlins** film *Veranda för en tenor*. Han har emottagit O'Neillstipendiet och är professor i scenisk gestaltning på Teaterhögskolan. Krister har spelat Wallander i 26 TV-filmer och kommenterade Herdis fråga om det var slut på det nu, med: – Om Wallander får alzheimer får **Lassgård** ta över.

En dag erbjöds han att överta Vasateatern och blev därmed teaterdirektör. "Fan skall vara teaterdirektör" beskrev han och berättade att han kom underfund med att efter två föreställningar av *Doktor Glas*, rök allt det han tjänat på att spela film.

Den aktuella föreställningen på Dramaten *En handelsresandes död*, som man absolut inte får missa, skulle egentligen sättas upp på Vasan, men därifrån blev han nyligen utkastad. Rättigheterna till pjäsen hade hans produktionsbolag dock förvärvat så det blev istället ett passande samarbete och en comeback för Krister Henriksson på Dramatens Lilla scen.

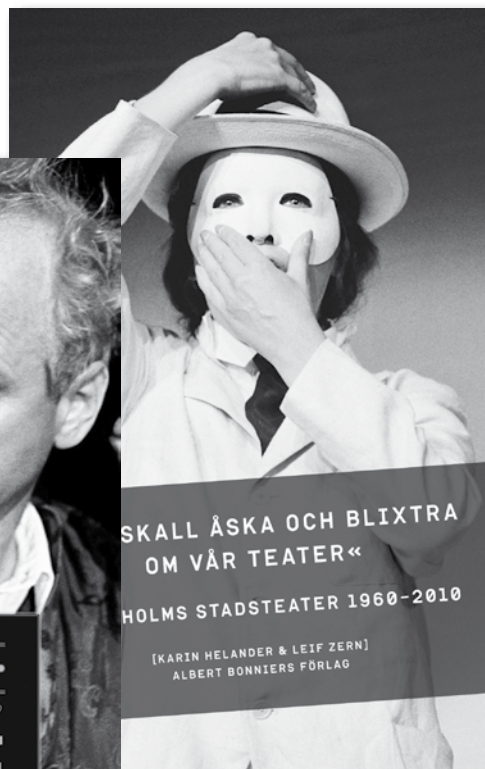
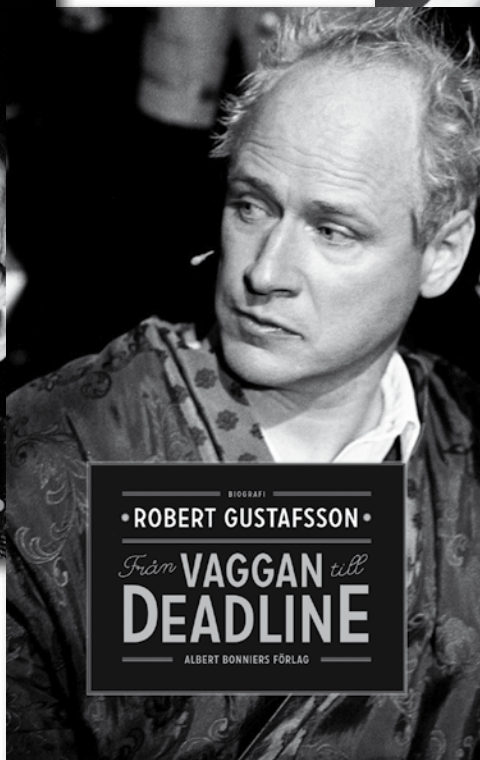
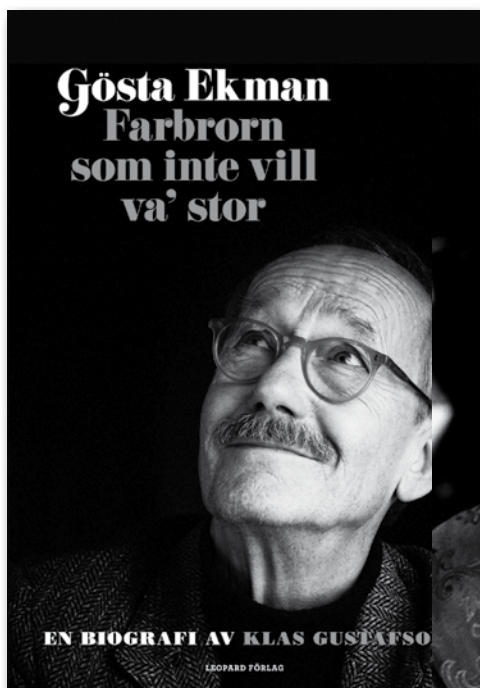
Gay Bond

En handelsresandes död
Krister Henriksson, Lena Endre, Martin Wallström och Christopher Wagelin
Fotograf: Sören Vilks

MONICA SIMONSSONS BOKTIPS

När teatern kom till Malmö, utgiven av Malmö museer och Malmö stadsarkiv med anledningen av Malmö teaters 200-årsjubileum 2009.

De fem författarna **Bengt Liljenberg**, **Björn Magnusson Staaf**, **Anders Reinsnert**, **Jan Richter** och **Paul-Christian Sjöberg** berättar kunnigt och medryckande om teaterbyggnaden och värdshuset vid Gustav Adolfs Torg, om scen och salong, om alla de framstående och hyllade aktörerna under teaterns första drygt hundra år, från invigningen under pompa och ståt 1809 till 1938 då teatern stängdes i väntan på den nya stadsteatern som invigdes 1944. Rikligt illustrerad med scenbilder, rollporträtt, affischer och bilder från det dåtida Malmö.

"Det ska åska och blixtra kring vår teater" Stockholms Stadsteater 1960-2010, Albert Bonniers Förlag, ca 260 kr.

Karin Helander och **Leif Zern** är författare till denna jubileumsbok och titeln har de hämtat från Hjalmar Mehrs invigningstal 21 oktober 1960. Stockholms stadsteater blev den ifrågasatta och ifrågasättande teatern med *Jösses flickor* och *Minns du den stad*, med soppteater och bussteater. Boken är en resa genom Stockholms teaterliv från åren före Stockholms stadsteaters födelse genom åren av kritik från både kritiker och publik, genom det gyllene 70-talet fram till dagens fortsatt inspirerande och stundtals kritiserade verksamhet. Boken är illustrerad med bilder från repertoaren, den har ett personregister och en kronologisk repertoarlista, tyvärr inget pjäsregister.

Gösta Ekman – farbrorn som inte vill va' stor, av Klas Gustafson, Leopard förlag, ca 250 kr.

Även den som tror sig veta det mesta om **Gösta Ekman** får en rikare bild av honom i denna generösa biografi. **Klas Gustafson** är som vanligt välformulerad och noggrann i sin redovisning både av alla samtalen med Gösta Ekman och av alla intervjuer med personerna i hans närhet. Biografin är rikligt illustrerad och har som vanligt ordentliga källhänvisningar, utmärkt kronologi, verksregister och personregister.

Från vaggan till deadline, av Robert Gustafson, Albert Bonniers Förlag, ca 200 kr.

I år firar **Robert Gustafson** 25 år i teaterbranschen, han har flera gånger utnämnts till Sveriges roligaste man. Privat har han hållit en låg profil, men nu kommer hans memoarer. Han berättar öppet och mycket personligt om sin uppväxt, sin kärlek till motorcyklar, sina relationsproblem, sin dödsångest, sitt väldiga kontrollbehov och ger oss otaliga anekdoter och dråpliga situationer, inte minst från tiden med Killinggänget.

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Vännernas program

Vi tar nu ledigt över julen och återkommer med nya krafter om vårens program i februari med ett nytt medlemsblad och ett nytt Teatercafé på Elverket den 7/2.

WWW.DRAMATENSVANNER.SE

ger som alltid information om allt som händer och arkiverar det som hänt på sina hemsidor. Den uppdateras kontinuerligt och länkar er till allt som kan roa en teaterintresserad.

ETT NYTT INBETALNINGSKORT FÖR 2011 ÅRS MEDLEMSKAP SKICKAS MED I DENNA FÖRSÄNDELSE.

Vi kommer att skicka ut det nya medlemskortet med ett utskick i slutet av februari och fram till dess gäller det gamla.

JUST NU ÄR VI 746 MEDLEMMAR I FÖRENINGEN – OCH SOM ALLTID VILL VI BLI FLER!

Därför har vi nu ett specialerbjudande till våra trogna Vänner som förhoppningsvis gör så att vi blir fler medlemmar. Erbjudandet medföljer denna försändelse på ett eget blad.

VÄNNERNAS E-POST

Vi distribuerar våra meddelanden per e-post till dem som har lämnat sin e-postadress. Vill ni ha dem per vanligt brev ber vi er meddela detta till kansliet dramatensvanner@yahoo.se

Dramatens vinterprogram

DRAMATENS PROGRAM:

Stormen, En handelsresandes död, Den girige och En familj spelar hela december och januari.

Den lilla sjöjungfrun spelar också hela december och januari.

Romeo och Juliakören har julkonsert på Lilla scenen 20-22 och 31/12 samt 2/1.

Idlaflickorna av Kristina Lugn har premiär i Målarsalen 22/1.

UNGA TEATERN PÅ ELVERKET:

John och svamparna har premiär på Elverket 28/1.

Information om Dramatens verksamhet finner ni på www.dramaten.se

Prenumerera på deras nyhetsbrev så får ni allt om det senaste på e-posten.

Dramatens Vänner
Kungliga Dramatiska Teatern
Box 5037, 102 41 Stockholm
Telefon 08-667 87 09 (svarare)
Fax 08-665 62 89
E-post dramatensvanner@yahoo.se
www.dramatensvanner.se
Plusgiro: 194 75 25-0

Redaktör: Ebba Wachtmeister
Formgivning: Karin Eklund
I infogruppen: Karin Eklund, Martina Nyman,
Monica Simonsson och Ebba Wachtmeister